

ORZECZNICTWO TRYBUNAŁU KONSTYTUCYJNEGO ZBIÓR URZĘDOWY

Seria A

Warszawa, dnia 28 grudnia 2023 r.

Pozycja 109

POSTANOWIENIE

z dnia 14 grudnia 2023 r.

Sygn. akt K 25/20

Trybunał Konstytucyjny w składzie:

Julia Przyłębska – przewodniczący
Krystyna Pawłowicz – sprawozdawca
Wojciech Sych
Michał Warciński
Rafał Wojciechowski,

po rozpoznaniu, na posiedzeniu niejawnym w dniu 14 grudnia 2023 r., wniosku grupy posłów o zbadanie zgodności:

- 1) art. 1103⁷ pkt 2 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2020 r. poz. 1575, ze zm.) „w zakresie, w jakim wyłącza zobowiązania o odszkodowanie należne od obcego państwa z tytułu zbrodni wojennych, ludobójstwa i zbrodni przeciwko ludzkości, ze względu na stwierdzenie przez sąd orzekający istnienia w tych sprawach immunitetu jurysdykcyjnego państwa”, z art. 9, art. 21 ust. 1, art. 30 i art. 45 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej,
- 2) art. 1113 ustawy powołanej w punkcie 1 „w zakresie, w jakim dopuszcza wywiedzenie immunitetu państwa dla ochrony obcych państw przed pozwaniem przed sąd polski za czyny stanowiące zbrodnie wojenne, ludobójstwo i zbrodnie przeciwko ludzkości”, z art. 9, art. 30 i art. 45 ust. 1 Konstytucji,

p o s t a n a w i a:

umorzyć postępowanie.

Orzeczenie zapadło jednogłośnie.

UZASADNIENIE

I

1. Grupa posłów na Sejm IX kadencji 15 grudnia 2020 r. zwróciła się do Trybunału Konstytucyjnego z wnioskiem o zbadanie zgodności z Konstytucją przepisów ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2020 r. poz. 1575, ze zm.; dalej: k.p.c.). Zdaniem wnioskodawcy, art. 1103⁷ k.p.c. w zakresie, w jakim eliminuje zobowiązania o odszkodowanie należne od obcego państwa z tytułu zbrodni wojennych, ludobój-

stwa i zbrodni przeciwko ludzkości, ze względu na stwierdzenie przez sąd orzekający istnienia w tych sprawach immunitetu jurysdykcyjnego państwa narusza art. 9, art. 21 ust. 1, art. 30 oraz art. 45 ust. 1 Konstytucji, oraz art. 1113 k.p.c. narusza art. 9, art. 30 i art. 45 ust. 1 Konstytucji poprzez dopuszczalność wywiedzenia zeń immunitetu państwa dla ochrony obcych państw przed pozwaniem przed sąd polski za czyny stanowiące zbrodnie wojenne, ludobójstwo i zbrodnie przeciwko ludzkości.

2. W piśmie Sejmu przesłanym Trybunałowi 22 lutego 2021 r. Marszałek Sejmu wniósł o stwierdzenie, że art. 1113 k.p.c. w zakresie, w jakim bezwarunkowo nakazuje odrzucenie pozwu lub wniosku albo umorzenie postępowania w sprawach dotyczących zbrodni wojennych, ludobójstwa czy zbrodni przeciw ludzkości, jest niezgodny z art. 30 i art. 45 ust. 1 Konstytucji oraz nie jest niezgodny z art. 9 Konstytucji. W pozostałym zakresie Marszałek wniósł o umorzenie postępowania na podstawie art. 59 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym (Dz. U. z 2019 r. poz. 2393; dalej: u.o.t.p.TK), ze względu na niedopuszczalność wydania wyroku.

3. W piśmie przesłanym Trybunałowi 17 marca 2021 r. Prokurator Generalny wniósł o stwierdzenie, że art. 1113 k.p.c. w zakresie, w jakim bezwarunkowo nakazuje odrzucenie pozwu lub wniosku albo umorzenie postępowania w sprawach dotyczących zbrodni wojennych, ludobójstwa i zbrodni przeciw ludzkości, jest niezgodny z art. 30 i art. 45 ust. 1 Konstytucji oraz że na podstawie art. 59 ust. 1 pkt 2 u.o.t.p.TK postępowanie w pozostałym zakresie podlega umorzeniu, ze względu na niedopuszczalność wydania wyroku.

4. W piśmie z 14 stycznia 2021 r. Rzecznik Praw Obywatelskich poinformował, że nie zgłasza udziału w tym postępowaniu.

II

Trybunał Konstytucyjny zważył, co następuje:

1. Zgodnie z art. 56 ust. 1 ustawy z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym (Dz. U. z 2019 r. poz. 2393; dalej: u.o.t.p.TK) wszczęcie postępowania przed Trybunałem następuje na podstawie wniosku, pytania prawnego albo skargi konstytucyjnej uprawnionego podmiotu. Podmioty te zostały enumeratywnie wskazane w art. 191, art. 192, art. 193 oraz w art. 79 Konstytucji. W niniejszej sprawie wnioskodawcą była grupa posłów na Sejm IX kadencji (art. 191 ust. 1 pkt 1 Konstytucji).

2. Postanowieniem Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 7 listopada 2023 r. (M. P. poz. 1208), pierwsze posiedzenie wybranego 15 października 2023 r. Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej zwołano na 13 listopada 2023 r. Zgodnie z art. 98 ust. 1 Konstytucji, stanowiącym, że kadencja Sejmu rozpoczyna się w dniu pierwszego posiedzenia Sejmu i trwa do dnia poprzedzającego dzień zebrania się Sejmu następnej kadencji, 12 listopada 2023 r. zakończyła się IX kadencja Sejmu, skutkiem czego wygasły też mandaty posłów na ten Sejm.

3. Stosownie do treści art. 59 ust. 1 pkt 5 u.o.t.p.TK, obligatoryjną przesłanką umorzenia przez Trybunał postępowania w niezakończonych sprawach wszczętych m.in. na podstawie wniosku grupy posłów, jest zakończenie kadencji Sejmu. W związku z powyższym, postępowanie w niniejszej sprawie należało umorzyć w następstwie zaistnienia przewidzianych ustawą okoliczności.

Z tych względów Trybunał postanowił jak w sentencji.